

СТАНОВИЩЕ

От Проф. д-р Мариана Йорданова Димова – Габровска, д-р, д.м.н.
Външен член на Научно жури, определено със Заповед на Ректора
№ Р-109-297/12.07.2021 г.

Относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, по докторска програма „Детска стоматология“, професионално направление 7.2 Дентална медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт

На тема: Разпространение на бели кариозни лезии при пациенти с фиксирана ортодонтска техника и корелацията им с нивото на плак-контрола и гингивалното възпаление

С автор: д-р Елена Тодорова Димова, докторант на редовна подготовка към Катедра „Детска дентална медицина“, Факултет „Дентална медицина“, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Научен ръководител: Проф. д-р Радосвета Стоянова Андреева – Борисова, д.м.н.

Дисертационният труд е написан на 166 страници, от които: съдържание – 2 стр., използвани съкращения – 1 стр., въведение – 2 стр., литературен обзор – 37 стр., обобщение на литературния обзор – 2 стр., цел, задачи и хипотези – 1 стр., материал и методи – 16 стр., резултати и обсъждане – 60 стр., заключение – 5 стр., изводи – 1 стр., приноси – 1 стр., библиография – 23 стр., приложения – 12 стр. Трудът е онагледен с 23 таблици и 69 фигури. Литературната справка включва 305 литературни източника, от които 9 на кирилица и 296 на латиница.

Изложението е представено ясно и в много добър научен стил.

Разглежданата проблематика е с увеличаваща се значимост поради нарастващия брой на зъбно-челюстните деформации, изискващи ортодонтско лечение с фиксирана техника.

Актуалността на разработваната тема е защитена в подробния и аналитичен литературен обзор, който е достатъчен по обем и тематично съответства на поставените задачи. Представени са известните до момента методи за изследване и лечение на бели кариозни лезии, както и рисковите фактори за тяхното възникване.

Целта е формулирана точно и ясно. Чрез нея дисертантката дава основните насоки на своя изследователски труд, а именно - да се изследва разпространението и тежестта на белите кариозни лезии във връзка с нивото на плак-контрола и гингивалното възпаление при пациенти с фиксирана ортодонтска техника.

Изпълнението на целта е постигнато чрез шест основни задачи, включващи приложение на съвременни изследователски и статистически методи.

Материалът е достатъчен за извеждането на достоверни и репрезентативни резултати.

Обект на изследване са 246 деца, които са преминали през Университетски медико-дентален център на ФДМ – Варна при Медицински университет - Варна, денталната практика на проф. д-р Р. Андреева и пациенти, лекувани от други дентални специалисти, за период от 2 години. Пациентите са разпределени в две групи. Първа група – 123 пациенти, които провеждат ортодонтско лечение с фиксирана техника (брекети). Втора група – 123 пациенти, които са посетили денталните кабинети по друг повод.

Използваните методики са адекватно насочени към всяка от поставените задачи, като резултатите са подложени на подробен статистически анализ и са онагледени много добре с таблици и фигури.

Научната разработка доказва основните фактори, които влияят върху развитието на бели кариозни лезии при провеждането на ортодонтско лечение с фиксирана техника. Установено е, че ортодонтското лечение с фиксирана техника, продължителността, мъжкият пол, металните брекети, лошата орална хигиена и липсата на сътрудничество от страна на пациента са рискови фактори за по-висока кариозност.

Разработени са алгоритъм за превенция и проследяване на пациенти, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника, протоколи за превенция на белите кариозни лезии в хода на лечението и мотивационни материали, насочени към децата и техните родители.

Представеното заключение е логично и обосновава изводите от дисертационния труд.

Приносите на разработката са обобщени в три групи.

I. Приноси с оригинален за страната характер:

1. Дисертационният труд предоставя за първи път у нас актуални данни за оралното здраве на деца, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника.
2. За първи път е направен детайлен анализ на разпространението и тежестта на белите кариозни лезии със специално подбрани за целта индекси при пациенти, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника.
3. За първи път в рисковия профил на пациенти, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника, са изследвани и поведенческите фактори относно хранителните навици и оралната хигиена.

II. Приноси с практико-приложен характер:

1. Разработен е рисков профил за развитието на бели кариозни лезии на пациенти, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника.
2. Разработен и предложен е алгоритъм за превенция и проследяване на пациенти, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника.

3. Предложени са протоколи за превенция на белите кариозни лезии при деца с нисък риск, при деца с висок риск и/или лоша кооперативност, както и в началото на развитие на белите кариозни лезии.

4. Разработени са информативни мотивационни материали за деца, провеждащи ортодонтско лечение с фиксирана техника, както и за техните родители по отношение на храненето и поддържането на ефективна орална хигиена.

III. Приноси с потвърдителен характер:

1. Потвърдена е връзката между ортодонтското лечение с фиксирана техника и повишената кариозност, гингивалното възпаление и натрупването на зъбна плака.

2. Потвърдено е, че продължителността на ортодонтското лечение, металните брекети и мъжкия пол имат негативен характер от гледна точка на оралното здраве.

3. Потвърдено е, че при сътрудничество на пациента се постигат по-добри резултати от гледна точка на цялостния ход на лечението, поддържането на добра орална хигиена и превенция на кариеса и гингивалното възпаление.

Дисертационният труд е осъществен изцяло от дисертанта под ръководството на научния ръководител и обобщава задълбочено и достоверно интерпретираните резултати, като показва както задълбочените теоретични и практически познания по изследваната проблематика, така и способност за самостоятелни научни изследвания.

Авторефератът представя в съкратен вид дисертационния труд и отговаря на изискванията за изготвянето му. Докторантът популяризира научните си разработки в 3 публикации.

В заключение дисертационният труд „Разпространение на бели кариозни лезии при пациенти с фиксирана ортодонтска техника и

корелацията им с нивото на плак-контрола и гингивалното възпаление“ е актуална и оригинална научна разработка и отговаря на всички критерии за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“. На това основание давам своята положителна оценка за труда и ще гласувам убедително с „ДА“ за присъждането на ОНС“Доктор“ на д-р Елена Тодорова Димова.

12.08.21 г.

гр. София

проф. д-р Мариана Йорданова Димова – Габровска, д.м.н.